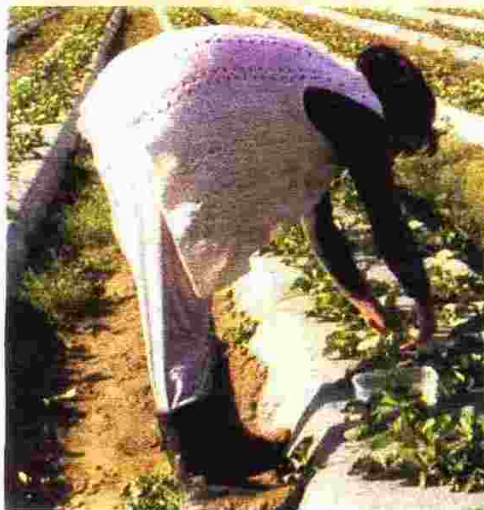

NOVOSTI 4./5.str.

DAN SEOSKE ŽENE
**Rade na imanju
12 sati, 74% ih
proživljava nasilje**

SVJETSKI DAN SEOSKE ŽENE Žive u patrijarhalnom Seoska žena radi na sati, 74 % ih proživlja

Suzana ŽUPAN

Anketa je
provedena u
selima 18
županija, među
1.656 žena od 18
godina do 81

Najveću autonomiju u odlučivanju seoska žena ima u odabiru ručka - nije odviše ohrabrujuća čestitka svim ženama u ruralnim područjima u povodu njihovog, današnjeg Međunarodnog dana seoske žene.

Rezultati su to lani objavljenog istraživanja "101 pitanje za ženu iz ruralnih područja" koje je provelo Ministarstvo poljoprivrede bivše vlade.

- Anonimna anketa provedena je u selima 18 županija, među 1.656 žena od 18 godina do 81, a radena je od 2009. do 2011. - izjavila je voditeljica istraživanja Karmen Sinković. Istraživanje, uz ostalo, kaže da seoska žena u nas sada većinom živi na mješovitom gospodarstvu, a za njim je čisto poljoprivredno domaćinstvo i u poslovima na njemu provodi 9 do 12 sati, a petina njih i više. Opća slika naše žene kaže da smo i dalje, a potvrđuje to i istraživanje, patrijarhalno društvo, da živimo u muškom svijetu što seoska žena i dalje više osjeća na svojoj koži od gradske te je i dalje uglavnom duboko ukorijenjena u tradiciju. Stav je to i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova Višnje Ljubičić.

Žrtve socijalne isključenosti

- Rezultati tog istraživanja ukazuju na nepovoljniji položaj ru-

ralnih žena i to na svim područjima života - zaposljavanje, obiteljsko nasilje, obrazovanje, politička participacija i sl.. Za mene su vrlo zabrinjavajući podaci ovog istraživanja da 74 posto žena često ili ponekad proživljava nasilje, dok ga samo njih 25 posto ne proživljava ili da je samo 23 posto ispitanica navelo kako su zaposlene, a da ih, istodobno, čak 77 posto smatra kako bi žene na selu trebale biti zaposlene i izvan domaćinstva. Ili, pak, podatak da su žene vlasnice obiteljskog gospodarstva na kojem žive u samo 12 posto slučajeva. Da je patrijarhalnost u društvu najviše vidljiva upravo kroz podjelu na "muške" i "ženske" poslove i uloge, navelo je 87 posto ispitanica. To su izrazito visoki postotci - ističe Ljubičić. I osobno se uvjerila u izuzetno nepovoljan položaj seoskih žena za terenskih obilazaka županija u sklopu projekta "SEE WoRD - Žene jugoistočne Europe u mreži za ruralni razvoj" jer je, ističe, osobno razgovarala sa ženama iz 13 županija.

- Zajednički dojam jest da je doprinos seoskih žena još uvijek društveno marginaliziran, podcijenjen ili nepriznat i temelji se uglavnom na entuzijizmu, volonterizmu, snalažljivosti i upornosti žena koje su temelj kućanstva i obiteljskih gospodarstava i imaju nezaobilaznu ulogu u očuvanju tradicije sela, kaže Ljubičić.

Određeni problemi, nastavlja, zajednički su većini ruralnih područja no ne u istoj mjeri. "Jedan od glavnih problema pitanje je loše prometne infrastrukture i to prvenstveno slabije povezanosti sela sa županijskim centrima, kako u primorskim i otočnim krajevima tako i u kontinentalnoj RH. Posljedica je otežana dostupnost lokalnog stanovništva gotovo svim servisima, kulturnim, ekonomskim, društvenim, tj. socijalna isključenost koja najčešće pogađa upravo žene, a čemu pridonosi i njihova slabija razina

One na svojim leđima nose obitelj i imanje, čuvaju tradiciju, a modernizacija ih z

obrazovanja te ekonomska ovisnost. Osim što snažne tradicijske uloge predstavljaju prepreku za razvoj potencijala ruralnih žena, izražena patrijarhalnost na selu često za posljedicu ima i ekonomsku ovisnost žena, a što pogoduje i ekonomskom nasilju kao i ostalim oblicima obiteljskog nasilja", smatra Ljubičić. Kao problem navodi to što neke županije, poput Šibensko-kninske i Zadarske, još uvijek na svom području nemaju ni jednu žensku

organizaciju civilnog društva koja bi provodila edukaciju o ostvarivanju načela ravnopravnosti spolova.

Politički i nevidljive

- Što se zaposljavanja tiče, seoske žene se zbog slabije obrazovanosti, ali i loše prometne infrastrukture, kao i nepostojanja vr-tića, otežano zaposljavaju te uglavnom brinu za kućanstvo, starije ukućane i djecu, aktivno sudjelujući i u svim poljoprivrednim

ŠEST POSTO RODILO KOD KUĆE

U prosjeku, naša seoska žena najčešće ima 555 - 56 posto. Mobilitel ima 82 posto ispitanica, a vozačku dozvolu 62 posto, no ne vozi njih 58 posto. Većina ne govori ni jedan strani jezik. Priključak na struju ima ih 97, telefonski 86 no kanalizaciju nema 60 posto ispitanica. Anketirane u svojoj blizini, do 1 km, od sadržaja najčešće imaju dućan, pa gostionicu, igralište, OŠ. Frizeraj im je tek na 14., a kino na 15. mjestu no trećina njih u blizini nema ništa od tih sadržaja. U prosjeku žive u domaćinstvima s 5,8 članova no poražavajuće je da je je njih 56 posto odgovorilo da im obitelj nije složna. Seoske žene često, osim s djecom i mužem, žive i s njegovim roditeljima, njegovim djedom, bakom. Udano je 77 posto ispitanica, neudano 6, rastavljeno 6, a živi s partnerom no nisu vjenčani 2 posto. Djecu ima 92 posto ispitanica no 55 posto ih smatra da im djeca nakon završetka obrazovanja trebaju otići sa sela. Suprug je vlasnik domaćinstva u 48, a njegov roditelj u 15 posto slučajeva. Više od polovine ne ide na godišnji. Njih 54 posto želi promijeniti način života. Zdravstveno stanje joj je u prosjeku osrednje, većina ih ne ide bar jednom godišnje liječniku, ginekologu većinom idu ponekad, većina ih ne ide na mamografiju ni k zubaru, a njih 6 posto rodilo je kod kuće.

društvu, ekonomski ovisne imanju 12 ava nasilje

obilazi

poslovima. Radi poboljšanja postojeće situacije i Nacionalna politika za ravnopravnost spolova za razdoblje 2011.-2015. predviđa dvije mjere zbog unaprjeđivanja znanja i svijesti o položaju seoskih žena koje, uz ostalo, obuhvaćaju i područje zapošljavanja; samozapošljavanja i obrazovanja ruralnih žena. Sve navedeno dovodi i do slabije političke participacije žena u tijelima lokalne vlasti, ali i općenito u tijelima političkog odlučivanja na svim razinama - smatra Ljubičić. ■

LUDJA ANČIĆ

MARIJA GLAVAČEVIĆ LAKOTA

učiteljica razredne nastave

Ostala sam dijete sela

Učiteljici razredne nastave Mariji Glavačević Lakota, rođenoj u Strizivojini, a udanoj u Gradište, život na selu je po njenoj mjeri. "Uvijek sam bila i ostala dijete sela - blato, svinje...i sve te stvari koje većina ne voli, meni ne smetaju nego imaju svoju draž. Kažu da je život na selu spor, a meni je brz - obitelj, dvoje djece, posao u školi. Obitelj i djeca su mi na prvom mjestu i želim ih pripremiti za ono što će u životu doći. Život na selu ne bih mijenjala za grad, iako su nam djeca malo zakinita u odabiru nekih slobodnih aktivnosti. U mjestu su i veliki dućani, liječnik, ljekarna. Skromna sam osoba, nisam od onih koji moraju kupovati u Zagrebu da bi bili zadovoljni. Idem na kavu s prijateljicama u mjesni kafić ili Vinkovce, Županju... Kao majka i učiteljica mogu reći da je selo puno pitomija sredina, djeca još poštuju autoritete, nema tu toliko zla i prijetnji kakvim prijete velike sredine. Škola je dobro opremljena", kaže Marija, dodajući da između nje i supruga podjele na muško-ženske poslove nema.

JASNA MATKOVIĆ

načelnica Punitovaca

Iz grada sam se udala na selo

Jasna Matković iz Punitovaca od svibnja je načelnica-volonterka u istoimenoj općini. Ova ekonomistica za računovodstveno-financijske poslove rad u Pošti kao PT operater. Stranački je opredijeljena za HDSSB od 2005. Udana je, majka troje djece - studenata, srednjoškolke i osnovca. "Rođena sam u Osijeku, a udala sam se u Punitovce i nikada se ne bih mijenjala za život na selu. Prvo što zamijetim kada dođem u Osijek je užurbanost, nemaš gdje parkirati, svi trče. A ovdje na selu mogu stati na svaku 'čuprju', ovdje nisi rob gužve, svi se poznajemo. Život na selu nešto je predivno, imate svoje dvorište, svoj vrt. Žene su se i na selu izborile za svoju autonomiju. Suprug i ja ne dijelimo poslove na muške i ženske", kaže načelnica Jasna.